

A régi húsvétok EMLÉKEZETE

„Persze, mint kismacskák én is nagyon vártam a húsvétot, az ajándékokat. A tavasz beköszöntével már folyt a munka a földeken – metszés, tavaszi permetezés, vetés. Húsvét előtt az asszonyok kívül-belül kimeszelték a házat. Megtörtént a nagytakarítás is – jó időbeosztással az ünnepre ragyogott az egész porta.” – emlékezik vissza a nyolcvan éves Ganter Istvánné, Illy Anna.

A mi családjában virágvasárnap ettünk utoljára húst, és azt az édességet, amit egész évben csak egyszer, ezen a napon készített az édesanyám. A régi recept a következő: zsemleszeleteket édes tejbe kell mártani, majd lisztbe, felvert tojásba, utána újból lisztbe forgatni, és bő zsírban kisütni, végül porcukorral megszórni. Így készült a pamsnit. A hústalan nagyhéten főzelékféléket, tojást, tesztaételeket, babot, sajtot ettünk. A szőlőnkbe az utunk a reptér mellett vezetett el. Ott legettette birkáit az ismerős juhász. Tőle vásároltuk a juhtúrót és a sajtot a böjtje. A nagyhéttől alatt még azok is elmementek győzni, akik ritkán szoktak. Nagyszombatkor már nem mentek nálunk a felnőttek dolgozni. Reggel nagymisére siettünk. A mise alatt a glóriánál, a dicsőségnél szólaltak meg utoljára harangok, felzúgott az orgona és a ministránsok rázták a csengettűiket. A következő napokban, egészen a nagyszombati feltámadásig a harangszót kereplők helyettesítették. A harangzás idején fiúgyerekek futottak végig a falun fake-replőikkel. „A harangok Rómába repültek” – így mondtuk.” Ezt követően az asszonyok megkezdtek a sütést, az ünnepi előkészületeket. A juhász meghozta a megrendelt bárányt, leölve, megnyúzva. Pénzt, tojást és bort kapott érte. Nagypénteken már láthatták a szent sírt, amit a lövészetgyesület tagjai közül mindig ketten őriztek. Az emberek egész napon keresztül a szent sírhoz jártak imádkozni. Megtörtént az „oltárfosztás” is. Minden oltárdísz, gyertyatartó, oltári szentségtartót eltertek. A tabernákulum üresen állt. A szép hímzett terítőket visszahajtották, még a mellékoltárokon is. A nagy oltárképet letakarták. Délután szinte az egész falu a Kálváriához vonult. Ott a kis kápolnában litániát tartott a pap, majd megindult a körmenet a stációkhoz. Végigjárták a keresztutat, imádkozva minden stációnál, a „Kreuzweg-Andacht”-ot (kereszt úti ájtatosságot). A mélyen vallásos hívek nagypénteken csak egyszer étkeztek. A nagyszombati misén, amit csonka misének nevezünk, még áldozás sem volt, de délutánra a templom már teljes pompájában ragyogott. A húsvéti körmenet az Esze Tamás utcán felvonult, majd visszakanyarodva értek a templomba, feltámadási énekeket énekelve. Ezt követően vége lett a böjtnek. Ott-hon felszeleteltük a sonkát, melynek a vízében megfőtt a tojás és a krumpli is. Ecetes tormával, házi kenyérrel ettük.

Húsvét vasárnapi miserend szerint reggel hét órára az idősebb asszonyok siettek. Nyolc órakor a gyerekek tanítóikkal, és az apákkal, azután következett a magyar mise. Végül a fél tizenegyes nagymisére már tömve volt a templom.

A húsvéti nyuszi a Tavasz utcai házunk udvarán a szalmakazalba rejtette el az ajándékot. Mivel egyedüli gyermek voltam a családban, mindig bőségesen kaptam. Emlékszem a szalaggal átkötött piros sztiolpapírba burkolt csokoládétojásra, az ezüstpapíros csoki báránycsokira, az arany színű nyuszira. De a legszebb az a hatalmas díszes cukortojás volt, melynek oldalán, egy kis üvegablakon keresztül egy Jézus képet láttam, körülötte marcipán báránycsokikkal. Húsvét hétfőn pedig megkezdődött a locsolkodás. Jöttek a rokon és ismerős gyerekek, fiatal emberek. Párosával, vagy csoportokba verődve jártak házról házra. A kisebbek verset is mondtak, majd kölnivízzel alaposan megöntözték a ház lányait és asszonyait. A gyerekek aprópénzt, piros tojást kaptak, a felnőttek legényeket, itallal – borral, pálinkával, likőrrel – süteménnyel kínálták.”

STEINHAUSER KLÁRA